

Проект 05MAC02/01/01/004
“Предизвиците на недопрената природа“
Програма за соседство
INTERREG IIIA/CARDS
Република Грција – Република Македонија
проект финансиран од ЕУ, а имплементиран од општина
Демир Хисар

АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ во Општина Демир Хисар за периодот 2008-2011 година

Јули 2008

Проект 05MAC02/01/01/004
“Предизвиците на недопрената природа“
Програма за соседство
INTERREG IIIA/CARDS
Република Грција – Република Македонија
проект финансиран од ЕУ, а имплементиран од општина Демир
Хисар

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар за
периодот 2008-2011 година

Изработил:

Балкан Девелопмент Солутионс БДС доо Скопје
info@bds.com.mk

КРАТЕНКИ:

CARDS	Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilisation Поддршка од ЕУ заедницата за реконструкција, развој и стабилизација
ЛЕАП	Локален еколошки акционен план
ЛЕР	Локален економски развој
SWOT	Ситуациона анализа
ИПА	Инструмент на ЕУ за претпристапна помош
ЛД	Ловно друштво
АП	Акционен план
ОЛЕР	Одделение за локален економски развој
ЦТУ/ТБ	Центар за туристички услуги или Туристичко биро
ЈПП	Јавно приватно партнерство
ОДХ	Општина Демир Хисар
СОДХ	Совет на општина Демир Хисар
СГ	Службен гласник
ОБ	Оперативен буџет
ПТ	Проектен тим
МПТ	Маркетинг план за туризам
МП	Маркетинг план
МПЦ	Македонска православна црква
ЗГ	Здруженија на граѓани
ДК	Дом на култура

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД	2
1.1. Основни информации	2
1.2. Цел	3
1.3. Процес на Акционо Планирање	4
2. РАМКА НА ПЛАНИРАЊЕ	5
2.1. Визија	5
2.2. Клучни цели на Акциониот План	6
2.3. Клучни прашања со кои се соочува туризмот во општина Демир Хисар	6
2.4. Целни пазари	8
3. РЕЗИМЕ НА АКЦИОНИОТ ПЛАН	9
4. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА АКЦИОНИОТ ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ	12
5. ПРИЛОГ 1 – Пример на Проектна карта	

1. ВОВЕД

1.1. Основни информации

Општината Демир Хисар го имплементира проектот “Предизвиците на недопрената природа”, проект финансиран од страна на Европската Унија во рамките на CARDS програмата, во партнерство со три партнери, два од нив се од Република Грција и еден од Република Македонија. Партнери од грчка страна се општината Мелити и првото ловно друштво на Флорина. Третиот партнер е ловното друштво “Елен” од Демир Хисар. Двете ловни друштва се непрофитни организации и веќе имаат иницирано заеднички релации врз неформална соседска основа. Од друга страна, двете општини од соседните земји немале претходни релации и покрај нивната близина и мошне сличните географски карактеристики и социо-економска состојба. Претпоставка и заложба од двете страни е зајакнување на нивната меѓусебна соработка во фазата на имплементација на Акциониот план за развој на туризмот во општина Демир Хисар во наредните три години.

Планот за развој на туризмот во општина Демир Хисар е претставен во два дела:

1. *“Потенцијал, ресурси и перспективи за развој на туризмот во општина Демир Хисар за периодот 2008-2011 година“*
2. *“Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар за периодот 2008-2011 година“*

Извештајот за потенцијалот, ресурсите и перспективите за развој на туризмот е основен документ за развој на Акциониот план. Тој ги содржи резултатите од истражувањето и претставува основа врз која се базираат предложените стратегиски и конкретни цели како и активностите вклучени во планот.

Како што беше потенцирано во *“Потенцијалот, ресурсите и перспективите за развој на туризмот во општина Демир Хисар за периодот 2008-2011“* (понатаму во текстот Потенцијалот), Акциониот план за развој на туризмот се фокусира и се однесува на општина Демир Хисар.

1.2. Цел

Акциониот план за развој на туризмот во општина Демир Хисар ја оценува моменталната состојба со туризмот во рамките на општината, ги идентификува развојните можности и ги воспоставува насоките за координирање на туристичкиот развој и маркетинг. Акциониот план за развој на туризмот е почетна точка за организирање и јакнење на капацитетите (човечки и материјални), како и за поттикнување и развој на туризмот. За да биде ефективен, планот мора да биде документ кој секојдневно се користи и континуирано се развива. Препорачаните активности треба да бидат имплементирани и резултатите евалуирани. Периодично планот ќе треба да се ревидира, градејќи се на она што е веќе постигнато, за да може да се продолжи понатаму.

Поконкретно планот треба да даде насоки за поддршка на долгорочните цели за развој на туризмот, промовирани со проектот “Предизвиците на недопрената природа”:

1. Афирмација на ловиштата и ловното друштво
2. Зголемување на општото јавно расположение и интересот кај граѓаните, за оптимално искористување на постојните и инвестирање во нови туристички капацитети
3. Изградба на капацитети за унапредување на ловниот туризам во општината, како специјален туристички сектор (дел од руралниот туризам), но и како двигател на другите алтернативни облици - рекреативниот, селскиот и културниот туризам.
4. Создавање на локални брендови, со што би се постигнало:
 - впишување на Демир Хисар во картата на балканските ловни дестинации
 - внесување на Демир Хисар во понудата на странските тур-оператори
 - предметена свест кај локалното население за сопствениот економски бенифит од брендирањето на ловниот туризам

Активностите, дел од овој Акционен план, имаат за цел да ја промовираат конкурентноста на Демир Хисар како домашна и меѓународна туристичка дестинација преку воспоставување на соодветни капацитети во рамките на општината, и создавање на услови кои ќе и овозможат на приватната иницијатива поттикнување на развојот на туризмот, притоа истовремено заштитувајќи го природното и културно-историското наследство. Воспоставувањето на регионална и прекугранична соработка се дел од овие напори.

1.3. Процес на Акционо Планирање

Изработката на Акциониот план за развој на туризмот во општина Демир Хисар се базира врз резултатите од направената оценка на “Потенцијалот, ресурсите и перспективите за развој на туризмот во општина Демир Хисар за периодот 2008-2011“

Во тој процес како извори на информации (освен посетите на општина Демир Хисар) се искористени следните документи:

- ЛЕАП на општина Демир Хисар, ноември 2006
- Студија за интегриран развој на општините Крушево и Демир Хисар преку културата, финален извештај, Април 2004, Проект - Развој на општините и културата
- Посебна ловностопанска основа за ловиштето бр. 1 “Базерник” – Демир Хисар за период 2000 – 2009 година, декември 1999 година
- Посебна ловностопанска основа за ловиштето бр. 2 “Лесково” – Демир Хисар за период 2000 – 2009 година, јануари 2000 година
- Посебна ловностопанска основа за ловиштето бр. 3 “Журче” – Демир Хисар за период 2000 – 2009 година, јануари 2000 година
- Посебна ловностопанска основа за ловиштето бр. 4 “Прибилци” – Демир Хисар за период 2000 – 2009 година, јануари 2000 година
- “Бурите на идеи“ од Работилниците спроведени во рамките на проектот “Предизвиците на недопрената природа”
- Легислативата од областа на туризмот, ловот и шумарството
- Оперативната програма за погранична соработка помеѓу Република Македонија и Република Грција
- Друга научна и научно популарна литература

Како дел од процесот на планирање консултантот соработуваше со:

- Вработените во одделението за ЛЕР во општина Демир Хисар како и вработените во другите одделенија и сектори во општината
- Локалниот туристички и бизнис сектор
- Членови на советот на општина Демир Хисар
- Членовите на ловното друштво “Елен” од Демир Хисар
- Граѓани и други заинтересирани страни

Овде консултантот им изразува благодарност на сите оние кои учествуваа во изработката на овој Акционен план, почнувајќи од градоначалникот и претседателот на советот на општина Демир Хисар, па до претставниците од бизнис заедницата, невладиниот сектор, општинската администрација, и пред се на граѓаните на општина Демир Хисар чии видувања и предлози се дел од овој план, и на сите други кои беа дел од процесот.

Од причина да не изоставиме некој од учесниците, нема да ги наведеме поименично.

Акциониот план за развој на туризмот во општина Демир Хисар ги поставува рамката и насоките за да го водат развојот на туристичкиот сектор во општина Демир Хисар, односно дава насоки за:

- координирање и планирање
- изградба на капацитети
- вклучување на локалните носители
- промотивни и маркетинг активности

Тој нуди стратегии и активности кои асистираат во развојот и маркетингот на туризмот во општина Демир Хисар.

2. РАМКА НА ПЛАНИРАЊЕ

2.1. Визија

Визијата за развој на туризмот во општина Демир Хисар е дефинирана имајќи ги во предвид од една страна развиените *изјави за визији* за развој на културниот туризам во општините Демир Хисар и Крушево и *посебната визија* за развој на културниот туризам во општина Демир Хисар, и од друга страна согледувајќи ги резултатите од SWOT анализата и можностите за финансирање на руралниот туризам (чиј дел е и ловниот туризам), преку ИПА фондовите.

Регионалната визија за развој на културниот туризам во општините Демир Хисар и Крушево дадена во “Студија за интегриран развој на општините Крушево и Демир Хисар преку културата”, има за цел:

Регионот во кој гравитираат општините Крушево и Демир Хисар да прерасне во атрактивна туристичка дестинација со препознатлив амбиентален идентитет, базиран на богатото културно-историско наследство и природните убавини, вклопени во една комплексна и осмислена туристичка понуда.

Исто така, Студијата одредува и посебна визија за развој на културниот туризам во општина Демир Хисар која сака да ја види општината како:

Современо организирана туристичка дестинација со стабилен развој кој ќе се одржува од промовирање и анимирање на интеракцијата на културниот и руралниот туризам.

Имајќи ги во предвид претходно развиените изјави за визији, како и конкретните добиени задачи, консултантот ја предлага следната визија за развој на туризмот во општина Демир Хисар:

Општина Демир Хисар е посакувана туристичка дестинација за рурален и културен туризам.

Временската рамка на оваа визија за туризмот треба да се совпадне со временската рамка на визијата за Стратегискиот план за локален развој на општина Демир Хисар, каде развојот на туризмот е веќе дефиниран како една од Стратегиски фокусираните области во тој план.

2.2. Клучни цели на Акциониот План

Клучните цели на планот за развој на туризмот на општина Демир Хисар се:

- Да се развие силно партнерство помеѓу советот, градоначалникот, општинската администрација и заедницата, за развој на туристичкиот сектор во општина Демир Хисар и создаде капацитети за поттикнување на развојот на туризмот.
- Да развие препознатливи локални туристички производи (брендови) за рурален и културен туризам
- Да ги промовира потенцијалите за ловен туризам и да иницира инвестирање во уредувањето на ловиштата
- Да се охрабри и асистира развојот на туристичките атракции, сместување, настани и инфраструктура во општина Демир Хисар.
- Да иницира создавање на капацитети за маркетинг на туризмот
- Зголемување на нивото на посети и потрошувачката на посетителите во општина Демир Хисар.
- Да се осигура дека потребите и очекувањата на посетителите на општина Демир Хисар се разбрани и постигнати.

2.3. Клучни прашања со кои се соочува туризмот во општина Демир Хисар

Клучните прашања со кои се соочува туризмот во општина Демир Хисар се:

- Туризмот има незначително место во општинската економија
- Општиот економски развој во општина Демир Хисар не е задоволителен. Невработеноста е голема, миграцијата е изразена и воопшто демографските движења се негативни.

- Во овој период туризмот на национално ниво не е развиен, нема дефинирани национални туристички производи, и не постои национална стратегија за развој на туризмот.
- Специјализираната туристичка инфраструктура е неразвиена. Постои само еден хотел кој не е категоризиран, има мал дел на ресторани и истите се од ниска категорија. За сместување се користат манастирските капацитети кои се со ниска категорија.
- Ловиштата не се уредени: не се оградени, немаат ловностопански и ловнотехнички објекти и помагала, а бројот на дивечот во истите е значително намален. Ловната етика кај дел од локалните ловци е на ниско ниво, што доведува до зголемено криволовство и загрозување на опстанокот на дивечот. Наплатата на членарината во ЛД “Елен“ е недоволна.
- Позитивен пример на приватна иницијатива во ловството може да претставува започнатата македонско-италјанска инвестиција во резерват за диви животни.
- Нема воспоставен центар за туристички услуги или туристичко биро, ниту пак регистрирана туристичка агенција.
- Не постои туристичка сигнализација и нема изградена инфраструктура за посетителите.
- Основна група на посетители на Демир Хисар се дневни посетители од соседните дестинации, претежно на манастирите, рибникот и библиотеката во Бабино и на спомен куќата во Смилево. Нема добро разработени и експонирани туристички ресурси, понудата на дополнителни услуги е минимална, нема атракции и сериозни културни настани. Непостои маркетинг за општината како туристичка дестинација.
- Средниот престој на туристите е еден до два дена, а искористеноста на сместувањето е екстремно ниска.
- Важни ресурси за развој на туризмот во општината од една страна се планините, реките, ливадите, ловиштата, фауната и флората како и богатото културно наследство од друга страна. Географската положба на општина Демир Хисар и транспортната достапност се нејзини предности.
- Како основни ресурси за развојот на културниот туризам се јавуваат манастирите, библиотеката во село Бабино, делото на Петре М. Андреески, автентичниот фолклор и личности и настани од историјата на Македонија. Културниот календар е сиромашен со настани, посебно со настани со поголемо

значење, и не е доволно поврзан со клучните личности и настани од историјата на регионот.

- Во моментот основни туристички локалитети се: манастирите во с.Слепче, с.Журче, Илинска црква, и манастирот во с.Граиште; Музејот во с.Смилево, библиотеката АЛБИ и рибникот во с.Бабино.
- Во наредниот период фокусот треба да биде врз поттикнување на приватната иницијатива да се вклучи во развојот на туризмот во општина Демир Хисар, искористувањето на постоечките потенцијали како “расадник“ за формирање и промовирање на нови локалитети и туристички рути.

2.4. Целни пазари

Главни туристички пазари за општина Демир Хисар се и ќе продолжат да бидат:

- Патниците кои поминуваат низ општина Демир Хисар патувајќи кон други дестинации.
- Посетители врзани со бизнис и работа
- Верниците кои ги посетуваат манастирите.
- Посетителите од околниот регион.
- Луѓето кои доаѓаат во општината да ги посетат пријателите и роднините.
- Ученички екскурзии

Секундарните и минорните пазари вклучуваат:

- Иселеници од странство
- Ловци
- Риболовци
- Истражувачи на фамилијарната историја
- Други групи со посебен интерес

Во краткорочна и среднорочна перспектива планот за развој на туризмот има за цел да се фокусира на пазари кои доаѓаат “природно” во општина Демир Хисар и се компатибилни со расположивите атракции и ограничената инфраструктура. Фокусот ќе биде врз градењето на:

- Домашниот пазар на организирани посети – во соработка со националните туроператори и туристички асоцијации

- Пазари за дневни посетители од околните региони – посебно целните групи во регионот кои организираат дневни патувања и активности.
- Пазарот на Ловци и риболовци (од секундарен да биде примарен)
- Училиштата и едукативните екскурзии
- Пазарите со специјален интерес, посебно надворешно ориентираните клубови и организации
- Настаните кои имаат потенцијал да привлечат посетители надвор од општина Демир Хисар.

Во среднорочна и долгорочна перспектива има можности за развој на неколку помали пазари вклучувајќи:

- Мали состаноци
- Пазари со специјален интерес

3. РЕЗИМЕ НА АКЦИОНИОТ ПЛАН

Како што констатиравме погоре, општина Демир Хисар има ограничени ресурси за развојот на туризмот. Како резултат на тоа општината има потреба да се фокусира на развојот и маркетингот на локалитетите и активностите кои имаат најголем потенцијал да привлечат и поддржат посетители. Едни од првите чекори мора да бидат фокусирани врз: градењето на човечки капацитети; развојот на рути, производи и атракции; како и маркетинг активности кои ќе ги донесат посетителите во општина Демир Хисар. Тогаш кога посетителите се во општина Демир Хисар, напорите треба да се насочат кон охрабрување на посетителите да ја истражуваат областа и да трошат пари.

Акциониот план (АП) за развој на туризмот во општина Демир Хисар за периодот 2008-2011 содржи четири стратески цели кои заедно со конкретните цели ги даваат насоките за анагажирање на заинтересираните страни за развој на туризмот.

Клучен елемент за реализација на АП и за поттикнување на развојот на туризмот претставува воспоставувањето на јаки партнерски односи помеѓу Советот, Градоначалникот, општинската администрација, бизнисот и локалните заедници што всушност ја следат *првата стратеска цел*. Фокусот треба да се стави на зголемување на капацитетите на одделението за локален економски развој (ОЛЕР) со што ќе се обезбедат соодветни човечки ресурси за реализација на АП. Исто така

формирањето на центар за туристички услуги или туристичко биро (ЦТУ/ТБ) ќе овозможи да заедно со ОЛЕР претставуваат двигателна сила за имплементација на АП. ОЛЕР истовремено треба да ја изработи локалната база на проектни карти (пример на Проектна карта е даден во Прилог 1) за проектите вклучени во овој АП како и за другите идентификувани проекти кои се во функција на развојот на туризмот.

Во поглед на јакнењето на човечките капацитети за имплементација на АП, се препорачува тимска работа преку формирање на одделни проектни тимови за секој од проектите, со јасно дефинирани одговорности и систем на соодветно наградување.

ОЛЕР и ЦТУ/ТБ треба да прераснат во главна точка за развој и маркетинг на туризмот. Постојаното ажурирање на официјалниот туристички портал „Истражете ја недопрената природа“, изработката на годишни маркетинг планови како и изработката и дистрибуцијата на информативни туристички билтени, претставуваат главни активности за промоција на туризмот во општината. За промоцијата не помалку е значајна и соработката со националните туристички асоцијации и ЦТУ/ТБ во другите општини во државата, како и саемската промоција во земјата и во странство.

Зголемувањето на способностите (вештините, капацитетите) на претприемачите и заедницата за развој на туризмот се една од активностите која што ќе овозможи свесност за економската корист од развојот на туризмот преку искористувањето на локалните потенцијали. Оваа цел ќе биде потпомогната преку низа на програми за едукација и мотивација на потенцијалните претприемачи и населението.

Визијата за развој на туризмот го дефинира руралниот туризам со сите негови елементи како еден од носечките столбови во поттикнувањето и развојот на туризмот. *Втората стратемиска цел* е целосно посветена на ловниот туризам како дел од руралниот туризам, имајќи ги во предвид потенцијалите на општина Демир Хисар за овој вид на туризам, од една страна, како и задачата за изработка на акциониот план од друга страна. Средства за развој на ловниот туризам можат да се обезбедат од ИПА фондовите од компонентата за рурален развој. Првите чекори во овој правец треба да се насочат кон едукација на локалните ловци за можностите од развојот на ловниот туризам и користа која тие може да ја имаат од тоа. Со оглед на тоа што ловно стопанските основи за четирите ловишта се со важност до 2009 година, како и концесијата која ја поседува Ловното друштво „Елен“ ја наметнува потребата фокусот да се стави врз изработката на новата ловно стопанска основа во напорите за добивање на нова концесија со цел обезбедување конкурентност пред приватните концесионери. Исто така едукацијата за менаџирање со ловиштата и програмата за

намалување на криволовот се клучни за успешно стопанисување со ловиштето. Новите ловно стопански основи треба да предвидат изградба на ловно технички и ловно стопански објекти со соодветни стандарди кои ќе бидат во функција на ловниот туризам и фотосафарито. Изградбата на резервати за дивеч и населувањето на дивеч што го нема во ловиштата се неопходни чекори за нивна конкурентност. Понатаму, тоа треба да биде пропратено и со заградување на самите ловишта.

Промоцијата на ловиштата и ловната понуда преку официјалниот туристички портал се активности кои што се подеднакво важни исто како и уредувањето на самите ловишта.

Започнатата македонско-италијанска инвестиција во резерватот за диви животни во општина Демир Хисар има можност да биде пионер во приватните инвестиции во ловството како и најава за можни ЈПП во развојот на ловниот туризам.

Стратеиската цел три се фокусира врз создавање на услови за привлекување на посетителите во регионот, да застанат, да преноќат и да ја конзумираат туристичката понуда на општина Демир Хисар.

Зголемувањето на бројот и квалитетот на сместувачките и угостителските капацитети со фокус врз реконструкцијата на старите куќи и стандардизација на сместувачките капацитети се предуслов за зголемување на бројот на преноќувањата. Во овој поглед, треба да се охрабри реконструкцијата и уредувањето на манастирите и црквите. Креирањето на туристичките рути и создавањето на туристички производи врз основа на традицијата, занаетите и фолклорот претставуваат едноставни активности за промовирање на општината во потенцијално популарна дестинација. Двата предлог-проекти од АП: „Од делата на Петре М. Андреевски до атрактивни туристички приказни“, и „Фестивал на ловот“, сигурно би претставувале предизвик за организаторите и љубителите на културни активности и манифестации во државата и пошироко.

Конечно, *стратеиската цел четири* ги следи тековните напори на приватните иницијативи во креирањето на локални атракции и брендови. Еден таков веќе промовиран проект е „Бабин скут“ кој предвидува претворање на целото село Бабино во туристичка дестинација преку развојот на руралниот и културниот туризам.

Предлог-проектот „Демирхисарски бренд“ од своја страна предвидува изработка на посебна програма за идентификување и создавање на локални брендови.

Изградбата и реконструкцијата на комуналната инфраструктура е дел од Стратегијата за локален развој и истата не е предмет на овој Акционен план.

4. ТАБЕЛАРЕН ПРИКАЗ НА АКЦИОНИОТ ПЛАН ЗА РАЗВОЈ НА ТУРИЗМОТ

Визијата, Стратегиските цели, Конкретните цели, предлог Програмите и Проектите за остварување на целите се дадени во Табелите подолу.

Буџетите за Програмите и Проектите кои се дел на овој Акционен план, се апроксимативни и ќе бидат поблиску дефинирани со развојот на проектните карти за секој од проектите, каде треба да се идентификуваат и потенцијалните извори за нивно финансирање. Деталните буџети ќе бидат предмет на деталната припрема на Програмите и Проектите.

Исто така предвидените постигнати Резултати, заедно со Индикаторите, треба да бидат предмет на понатамошен развој, во процесот на припрема и имплементација на конкретните Програми и Проекти.

Во колоната Одговорен во Табелите се дадени оние авторитети кои треба да бидат вклучени во организирањето на активностите, и кои во најголем дел ќе имаат задача да ги делегираат активностите.

Акциониот план претставува водич за Градоначалникот, општинската администрација, Советот, бизнис заедницата, невладиниот сектор и граѓаните, во припремата на проектите и во планирањето на буџетите за поттикнување и развој на туризмот.

Табела 1

<u>Визија за развој на туризмот во општина Демир Хисар:</u> Општина Демир Хисар е посакувана туристичка дестинација за рурален и културен туризам
<u>Стратегиска цел 1:</u> <i>Да се поттикне развојот и промоцијата на туризмот и да се понуди општина Демир Хисар на посетителите преку заедничка работа на Советот на општина Демир Хисар, градоначалникот, општинската администрација, бизнис операторите и локалните заедници</i>
<u>Стратегиска цел 2:</u> <i>Да се привлечат домашните и странските ловци и поклоници на фотосафарито во ловиштата во општина Демир Хисар преку уредување на ловиштата и обезбедување на ресурси за ловен туризам.</i>
<u>Стратегиска цел 3:</u> <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар.</i>
<u>Стратегиска цел 4:</u> <i>Да се привлечат домашните и странските посетители преку понуда на низа квалитетни брендови и локални атракции придружени со екстензивни и различни програми на настани и активности</i>

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 1: Да се поттикне развојот и промоцијата на туризмот и да се понуди општина Демир Хисар (ОДХ) на посетителите преку заедничка работа на Советот на општина Демир Хисар (СОДХ), градоначалникот, општинската администрација, бизнис операторите и локалните заедници		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 1.1: Да се развијат цврсти партнерски односи помеѓу советот, градоначалникот, општинската администрација, бизнис операторите и локалните заедници за имплементирање на општинските стратегиски планови и планот за развој на туризмот.				
Резултати		Индикатори		
1. Акциониот план е усвоен 2. Во ОЛЕР има ангажирани вработени за развој на туризмот 3. Центарот за туристички услуги/туристичкото биро е формиран/о 4. Централната база на Проектни карти изработена и се најдува во ОЛЕР 5. Формирани проектни тимови за одредени проекти		1. Одлуката е објавена во СГ на ОДХ 2. Во наредните 12 месеци најмалку 2 вработени работат на развој на туризмот. Во буџетот тековно се предвидени средства за поддршка/имплементација на приоритетни проекти 3. ЦТУ/ТБ има вработени и простории каде делува 4. Базата тековно се надополнува 5. Одлуки за формирање на тимовите		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Акционен план за развој на туризмот на општина Демир Хисар 2008-2011	Советот на општина Демир Хисар формално да го усвои Акциониот план за развој на туризмот во општина Демир Хисар и да го задолжи градоначалникот со одговорност за имплементација	Јули 2008	/	СОДХ
2. Зголемување на капацитетите на ОЛЕР	За ОЛЕР да се предвидат соодветни човечки и финансиски ресурси за имплементација на Акциониот план	Декември 2008 тековна година	Во зависност од приоритетните проекти	ОЛЕР, Градоначалник, СОДХ
3. Да се формира центар за туристички услуги/туристичко биро (ЦТУ/ТБ)	Градоначалникот да го иницира формирањето на ЦТУ/ТБ, во соработка со бизнис секторот и заедницата	Март 2009	3000/г	Градоначалник, бизнис сектор
4. Да се изработи централна база на Проектни карти	Според одредена форма да се соберат што повеќе информации за предвидените проекти во АП	Март 2009	Во зависност од проектот да се предвиди ОБ за ПТ	ОЛЕР, Градоначалник, Совет
5. Формирање на проектни тимови	За секој од приоритетните проекти во процесот на припрема и имплементација да се одредат проектни тимови со јасно дефинирани одговорности и систем на наградување	Тековно	Во зависност од потребите на проектите	ОЛЕР

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 1: Да се поттикне развојот и промоцијата на туризмот и да се понуди општина Демир Хисар на посетителите преку заедничка работа на Советот на општина Демир Хисар, градоначалникот, општинската администрација, бизнис операторите и локалните заедници		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 1.2: Одделението за локален економски развој и Центарот за туристички услуги/Туристичкото биро да станат главна точка за развој и маркетинг на туризмот во општина Демир Хисар				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Официјалниот туристички портал “Истражете ја недопрената природа“ во електронската промоција на туризмот во општина Демир Хисар е препознат како водечка веб страна од страна на туроператорите и посетителите 2. Изработен годишен маркетинг план за туризам (МПТ) 3. Информативниот туристички билтен е изработен и дистрибуиран 4. Воспоставена соработка со националните туристички асоцијации 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Бројот на посетители на веб страната до 2011 е поголем од 5000 посетители месечно 2. Заинтересираните страни се запознати со МПТ 3. Бројот на корисници на билтенот е поголем од 1500 месечно до 2011 4. Потпишани меморандуми за соработка 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Постојано ажурирање на туристичкиот портал	Континуирано ажурирање на официјалниот туристички портал “Истражете ја недопрената природа“ (http://www.exploredemirhisar.info/). Поставување на линкови на порталот кон другите веб страни кои го претставуваат културното и природното богатство во општина Демир Хисар. На пример: http://manastir.org.mk ; www.bibliotekababino.org.mk ; www.demirhisar.gov.mk , кои исто така треба да се ажурираат и да содржат линкови кон туристичкиот портал. Да се поттикнат учесниците во туризмот да го користат туристичкиот портал.	Тековно	1000/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ
2. Изработка на годишни маркетинг планови	ОЛЕР и ЦТУ/ТБ да припремаат годишни маркетинг планови кои ќе ги содржат активностите за промоција за таа година и можностите за заединцата и операторите	Ноември тековна година	1000/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ
3. Изработка на информативен туристички билтен	ОЛЕР и ЦТУ/ТБ да развијат информативен туристички билтен кој ќе се дистрибуира електронски до заинтересаните организации и индивидуи	Квартално тековна година	1200/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ
4. Соработка со националните туристички асоцијации	ОЛЕР го информира туристичкиот сектор за маркетинг иницијативите од страна на националните туристички асоцијации како и за релевантните истражувања, студии и статистики	Тековно	1000/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 1: Да се поттикне развојот и промоцијата на туризмот и да се понуди општина Демир Хисар на посетителите преку заедничка работа на Советот на општина Демир Хисар, градоначалникот, општинската администрација, бизнис операторите и локалните заедници		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 1.3: Да се зголемат способностите на претприемачите и заедницата за развој на туризмот				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вработените во ОЛЕР и ЦТУ/ТБ се обучени за идентификување на извори и аплицирање за финансиски средства 2. Локалното население има активен однос кон поттикнувањето и развојот на туризмот 3. Локалните претприемачи имаат знаење да бидат носители на туристичкиот развој 4. Воспоставени деловни односи со партнери од пограничните региони на Грција и Албанија 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Број на финансирани проекти 2. Број на приватни иницијативи и проекти 3. Број на бизниси и работни места отворени од страна на претприемачите 4. Зголемен приходот како резултат од прекуграничната соработка 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за градење на човечките ресурси и капацитети за идентификување и аплицирање за проекти во руралниот и културниот туризам	На вработените во ОЛЕР и ЦТУ/ТБ, како и на надворешните туристички соработници да им се овозможи стекнување на нови знаења и надградба, за да можат да бидат носители во процесот на аплицирање за финансиски ресурси. Во целиот процес да се вклучат и услугите од надворешни консултанти.	Тековно	5000/г	Градоначалник, одговорен за РЧР
2. Програма за подигнување на локалната свест за вредностите на Демир Хисар за развој на руралниот и културниот туризам	Одржување на специјализирани тематски трибини и работилници во населените места кои се дел од плановите за туристички развој, со кои ќе се зголеми знаењето на населението за искористување на можностите од туризмот	Тековно	3000/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ
3. Програма за обука и сертифицирање на водичи и други туристички профили	Поддршка на заинтересираните граѓани за обука и добивање на сертификати за водичи и други туристички работници	Тековно	3000/г	Градоначалник, СОДХ
4. Програма за зголемување на способноста на претприемачите за развој на туризмот	Поддршка на локалните носители со зајакнување на нивните способности да го подобрат својот животен стандард преку сопствено вклучување во развојот и промовирањето на туризмот	Тековно	3000/г	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ
5. Изградба на капацитети за прекугранична деловна соработка;	Зајакнување на прекуграничниот дијалог на општините, бизнисот и НВО. Градење на знаење и капацитет за прекугранична соработка	Тековно	3000/г	Градоначалник, ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, бизнис секторот

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 2: Да се привлечат домашните и странските ловци и поклоници на фотосафарито во ловиштата во општина Демир Хисар преку уредување на ловиштата и обезбедување на ресурси за ловен туризам		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 2.1: Да се поддржи зголемувањето на капацитетите на ловното друштво “Елен“ за менаџирање на ловиштата				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Локалните ловци играат проактивна улога во развојот на ловниот туризам 2. Ловностопанските основи се изработени и Ловното друштво “Елен“ е концесионер на четирите ловишта: “Базерник“, “Лесково“, “Журче“ и “Прибилци“ 3. Ловците се придржуваат кон ловната етика 4. Менаџментот на ловиштата успешно стопанисува со ловиштата 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Секоја година се зголемува бројот на локални ловци вклучени во активностите за поттикнување и развој на ловниот туризам 2. Одлуката објавена во Сл. весник на РМ 3. Бројот на отстрелан дивеч од страна на криволовците е намален и бројноста на дивечот во ловиштата е во рамките на реалниот прираст 4. Секоја година приходот од ловниот туризам и фотосафарито е во постојан пораст. Наплатата на членарината е 100% 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за едукација на локалните ловци за развојот на ловниот туризам	Организирање на тематски трибини и работилници за локалните ловци, за подигање на нивната свест за можностите и користа од развојот на ловниот туризам, и нивната улога во тој процес	Тековно	2000/г	ЛД “Елен“, Градоначалник
2. Изработка на Ловностопански основи за четирите ловишта и добивање на нова концесија	Да се изработат нови Ловностопански основи, и ловното друштво “Елен“, да продолжи со стопанисувањето на ловиштата	2009	2000	ЛД “Елен“, Градоначалник, СОДХ
3. Програма за намалување на криволовот	Едукација на ловците за ловната етика. Засилување на контролата на ловиштата. Казнување на прекршителите.	Тековно	/	ЛД “Елен“, Градоначалник, Совет
4. Едукација за менаџирање со ловиштата во функција на ловниот туризам	Организирање на обука за менаџментот со ловиштата, за добрите практики на менаџмент и менаџирањето со стопанисувањето со ловиштата во функција на ловниот и фотосафари туризмот. Наплата на членарината	2009 Тековно	2000	ЛД “Елен“

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

ЦЦ 2: <i>Да се привлечат домашните и странските ловци и поклоници на фотосафарито во ловиштата во општина Демир Хисар преку уредување на ловиштата и обезбедување на ресурси за ловен туризам</i>		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 2.2: Да се поддржи уредувањето на ловиштата				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ловно-техничките и ловно-стопанските објекти и помагала изградени во ловиштата се во функција на ловниот туризам 2. Патеките се мапирани и сигнализацијата е поставена 3. Резерватот за дивеч е во функција 4. Ловиштата се збогатени со нови видови на дивеч 5. Ловното друштво “Елен“ располага со современа ловна и друга техничка (логистичка) опрема за организирање на ловен туризам и фотосафари 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Број на изградени објекти и помагала според стандарди 2. Број на мапирани ловни патеки и број на поставена сигнализација 3. Број на одгледан дивеч 4. Број на нови видови на дивеч 5. Број, тип и квалитет на ловната и друга техничка (логистичка) опрема 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за изградба на ловно-технички и ловно-стопански објекти и помагала	Во рамките на Ловно-стопанските основи на ловиштата да се предвидат објектите и помагалата, и да се планира нивната изградба во функција на ловниот туризам и фотосафарито. Тука се вклучени: хранилишта и солишта, кули и чеки, како и изградба на ловна куќа во секое од ловиштата.	2009 тековна година	Според проектните пресметки	ЛД“Елен“
2. Програма за мапирање на ловни патеки и поставување на сигнализација	Дефинирање на ловни патеки, нивно чистење и обезбедување сигнализација во ловиштата	2009 тековна година	Според проектните пресметки	ЛД“Елен“
3. Програма за изградба на резерват/и за дивеч	Во рамките на ловно-стопанската основа да се предвиди: изградба на резервати за дивеч (во неколку фази) како и оградување на ловиштата. Набавка на дивеч.	2009 тековна година	Според проектните пресметки	ЛД“Елен“
4. Населување на дивеч што го нема во ловиштата	Набавка на дивеч што го нема во ловиштата, а е високо ценет од страна на ловците.	2009 тековна година	Според проектните пресметки	ЛД“Елен“
5. Програма за набавка на опрема за ловното друштво за поддршка на ловниот туризам	Да се испитаат можностите за набавка на теренски возила и друга опрема за ставање во функција на постоечките ресурси за ловен туризам	2009	Според проектните пресметки	ЛД“Елен“

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 2: <i>Да се привлечат домашните и странските ловци и поклоници на фотосафарито во ловиштата во општина Демир Хисар преку уредување на ловиштата и обезбедување на ресурси за ловен туризам</i>		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 2.3: Да се поттикне промоцијата на ловиштата				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Годишниот маркетинг план (МП) им е познат на заинтересираните ловци 2. Официјалниот туристички портал е водечка веб страна за промоција на ловниот туризам 3. Ловиштата во општина Демир Хисар се посакувана дестинација на домашните ловци 4. Ловното друштво "Елен" има воспоставено активна соработка со други ЛД од земјата и странство 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Број на настани и активности во МП и нивен квалитет. Број на информирани ловци за МП 2. Број на остварени ловни аранжмани, врз основа на промоцијата на ловиштата на веб страната 3. Бројот на домашни ловци е во постојан пораст 4. Број на активни меморандуми за соработка 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Изработка на маркетинг план	Маркетинг планот треба да ја содржи понудата на настани и атракциите во тековната година,	Декември 2008, Тековно	500/г	ЛД"Елен",
2. Промоција на ловиштата и ловната понуда на официјалниот туристички портал	ЛД"Елен" и приватните ловишта да го користат туристичкиот портал за своја промоција	Тековно	300/г	ЛД"Елен",
3. Воспоставување на ловиштата на ловната карта на државата	Промоција на ловиштата пред домашните туристички оператори, преку организирање на настани во ловиштата за операторите	2009	4000	ЛД"Елен", Градоначалник
4. Комуникација и соработка со ловци и ловни друштва од соседните општини, и од соседните држави	Одржување на воспоставените релации со првото ловно друштво од Флорина и воспоставување на нови релации.	Тековно	3000/г	ЛД"Елен", Градоначалник

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 2: <i>Да се привлечат домашните и странските ловци и поклоници на фотосафарито во ловиштата во општина Демир Хисар преку уредување на ловиштата и обезбедување на ресурси за ловен туризам</i>		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 2.4: Да се поддржи јавно-приватното партнерство и приватните инвестиции во ловиштата				
Резултати		Индикатори		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Резерватот за диви животни В&З доо е во функција и е дел од пошироката туристичка понуда во Демир Хисар 2. Изработена студија за ЈПП во развојот на ловниот туризам 3. Нови приватни инвестиции во ловниот туризам во општината и воспоставени ЈПП 		<ol style="list-style-type: none"> 1. Број на одгледан дивеч. Број на продаден дивеч. Број на посетители. 2. Достапност до резултатите од студијата 3. Број и обем на новите инвестиции. Број и структура на ЈПП 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Резерват за диви животни Демир Хисар	Да се потпомогни заокружувањето на комплексот како иницијален пример за приватна инвестиција во ловниот туризам и соработката со советот и градоначалникот на општината преку издавање соодветните градежни дозволи	2011	/	СОДХ, Градоначалник, бизнис
2. Изработка на студија за ЈПП во развојот на ловниот туризам	Да се разгледаат можностите за вклучување на приватните инвестиции во развојот на ловниот туризам	2009	2000	ЛД“Елен“
3. Поддршка на приватни иницијативи и ЈПП	Организирање на трибини и работилници за промовирање на приватните инвестиции и ЈПП во ловниот туризам	2009, Тековно	2000	ОЛЕР, ЛД“Елен“, Бизнис сектор, Градоначалник, СОДХ

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

ЦЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>			Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.1: Да се зголеми бројот и квалитетот на сместувачките и угостителските капацитети				
Резултати			Индикатори	
1. Во селата се реконструирани стари куќи и се претворени во сместувачки капацитети 2. Сместувачките капацитети во општина Демир Хисар се стандардизирани 3. Во општина Демир Хисар има голем број на угостителски објекти со различна понуда			1. Број на реконструирани стари куќи 2. Број на стандардизирани сместувачки капацитети. Број на сместувачки капацитети од висок стандард. 3. Број и видови на угостителски објекти	
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за реконструкција на стари куќи во селата	Да се изработи програма за аплицирање кон ИПА фондовите за рурален развој.	2011	Според проектните пресметки	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, Приватна иницијатива, Градоначалник, СОДХ
2. Стандардизација на сместувачките капацитети	Да се изработи проект за стандардизација на сместувачките капацитети	2011	5000	ОЛЕР
3. Поттикнување на отворањето на угостителски објекти со различна понуда	Дефинирање на угостителските објекти преку урбанистичките планови.	2011	Според проектните пресметки	Градоначалник, СОДХ

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>				Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.2: Да се охрабри реконструкцијата и уредувањето на манастирите и црквите и нивната промоција					
Резултати			Индикатори		
1. Црквите и манастирите се промовираат врз основа на годишниот маркетинг план (ГМП) 2. Старите цркви и манастирите се реставрирани и реконструирани, а се изградени и нови цркви и манастири. 3. Традицијата на верски празници се одржува			1. Број на посетители 2. Број на нови атракции 3. Број на посетители		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен	
1. Изработка на маркетинг план за постоечките капацитети	Постоечките најпосетувани цркви и манастири во: Слепче, Журче, Илино, Смилево, Граиште, да се промовираат во главни атракции во општината и да послужат како пример за другите места	Март 2009 Тековно	1000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, МПЦ	
2. Програма за реконструкција на црквите и манастирите	Да се поддржи МПЦ во напорите за реконструкција на црквите и манастирите и во изградбата на нови	Тековно	Според проектните пресметки	МПЦ, верниците, Градоначалник, СОДХ	
3. Маркетинг план за афирмацијата на верските празници	Верските празници се еден од главните привлекувачи на посетители во општината. Планот треба да ја даде сезонската распределба на посетителите и да обезбеди одржување на повеќедневен настан во некој од периодите на верските празници	Март 2009 Тековно	1000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, МПЦ	

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

ЦЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>			Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.3: Да се изградат туристички рути				
Резултати			Индикатори	
1. 2. и 3. Посетителите ја користат туристичката рута и се задоволни од пропратните содржини			1. 2. и 3. Број на посетители. Задоволство на посетителите од рутите. Број на ноќевања	
4. На посетителите им се на располагање нови рути			4. Број на нови рути. Задоволство на посетителите од рутите. Број на ноќевања.	
5. Туристичките рути, објекти и локалитети се обележани со соодветна сигнализација			5. Број на обележани рути, објекти и локалитети	
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Туристичка рута Бабино	Промоција на туристичката рута и доопремување со содржини долж самата рута. Проценка на рутата. Мапирање на рутата и соодветните содржини,	Јуни 2009, Тековно	5000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, туристички сектор
2. Туристичка рута Големо Илино	Промоција на туристичката рута и доопремување со содржини долж самата рута. Проценка на рутата. Мапирање на рутата и соодветните содржини,	Јуни 2009, Тековно	5000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, туристички сектор
3. Туристичка рута Доленци - Железнец	Промоција на туристичката рута и доопремување со содржини долж самата рута. Проценка на рутата. Мапирање на рутата и соодветните содржини,	Јуни 2009, Тековно	5000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, туристички сектор
4. Планирање на нови туристички рути	Да се испланираат и мапираат нови туристички рути	Јуни 2009	5000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, туристички сектор
5. Сигнализација и обележување на туристичките рути, објекти и локалитети	Да се постави сигнализација и да се обележат туристичките рути, локалитети и објекти	2008 - 2011	10 000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, туристички сектор

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>			Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.4: Да се поддржат традицијата, занаетите и фолклорот во изградбата на туристички производи				
Резултати			Индикатори	
1. Граѓаните го користат фондот за отпочнување на семејни бизниси со користење на старите занаети 2. Здруженијата на граѓани (ЗГ) кои ги поддржуваат старите занаети работат на добиени проекти 3. Понуда на туристички производи базирани врз фолклорни елементи			1. Број на отворени семејни бизниси 2. Број на добиени проекти 3. Број на развиени туристички производи	
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за поттикнување на користењето на старите занаети	Во рамките на Буџетот на општината да се формира фонд за поддршка на старите занаети. Поддршка и промоција на занаетите кои се активни, на пример валавниците во с. Вирово и с. Слоештица.	Тековна година	10 000/г	ОЛЕР, Градоначалник, СОДХ
2. Поддршка на ЗГ кои ги негуваат традиционалните занаети	Поддршка на проектите на ЗГ Железник и Илиник. Охрабрување на активностите, како и зголемување на бројот на членовите во ЗГ кои ги негуваат традиционалните занаети.	Тековно	2000/г	Градоначалник, ЗГ
3. Фолклорна програма	Да се изработи програма за поддршка, анимација и промоција на туристички производи базирани врз фолклорни елементи	2009	1000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, ДК

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>			Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.5: Општина Демир Хисар популарна дестинација за дневни патувања од жителите на регионот, како и за екскурзии и образование				
Резултати			Индикатори	
1. Општина Демир Хисар популарна дестинација за дневни патувања на жителите од регионот 2. Општина Демир Хисар е на листата на ученичките екскурзии 3. Општина Демир Хисар е на листата за образовни посети на факултетите и институтите			1. Број на посетители годишно. Број на денови кои ги поминуваат посетителите во општината 2. Годишен број на реализирани посети. Годишен број на посетители. 3. Годишен број на реализирани посети. Годишен број на посетители	
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Програма за посети на жителите од регионот	Врз основа на проценката на посетите на жителите од регионот, да се изработи програма за промоција на туристичките производи на општина Демир Хисар	2011	2000	ОЛЕР, ЦТУ
2. Програма за ученички екскурзии	Да се изработи програма за ученички екскурзии со цел ученичките екскурзии кои ги посетуваат Крушево, Охрид, Преспа, Прилеп и Битола, вклучат и посета на општина Демир Хисар.	Февруари 2009	1000	ОЛЕР, ЦТУ
3. Програма за образовни посети	Да се изработи програма за потенцијалот за краткотрајни посети на општина Демир Хисар од страна на студенти на факултети и институти за проучување на природните ресурси и културното наследство на општината. Програмата да се промовира кон факултетите и институтите	Февруари 2009	2000	ОЛЕР, ЦТУ

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>				Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.6: Да се поддржат постоечките културни активности и манифестации и да се организираат нови					
Резултати			Индикатори		
1. Домот на културата “Илинден” е носител на културните манифестации и активности 2. “Смилевскиот конгрес” е туристичка атракција 3. Посетителите ги “живеат” приказните од делата на Петре М. Андреевски 4. Општина Демир Хисар секоја година организира Фестивал на ловот			1. Број на манифестации и активности. Број на посетители 2. Број на посетители 3. Број на туристички приказни. Број на посетители 4. Број на посетители. Остварен приход во периодот на одржување на фестивалот		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен	
1. Поддршка на Програмата на Домот на Културата “Илинден”	Да се поддржи Домот на културата “Илинден” да биде носител на организирањето на постоечките културни манифестации и во организирањето на нови. Да се поддржат активностите на аматерското драмско студио, фолклорниот ансамбл “Илинден” и литературниот клуб “Изгрев”	Тековна година	Според програмата	Дом на Културата, Градоначалник, СОДХ	
2. Проект “Смилевски Конгрес”	Да се изработи програма, што ќе може да анимира поголем број посетители и да го поврзе историското наследство со другата туристичка понуда.	Тековна година	Според програмата	Градоначалник, СОДХ	
3. Проект “Од делата на Петре М. Андреевски до атрактивни туристички приказни”	Користејќи ги делата на Петре М. Андреевски како инспирација да се создадат автентични и атрактивни туристички приказни.	2011	Според програмата	Дом на Култура, ОЛЕР, ЦТУ/ТБ	
4. Проект “Фестивал на ловот”	Да се осмисли и изработи програма за одржување на Фестивал на ловот во општината	2010	Според програмата	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, ЛД “Елен”, В&З доо, туристичкиот сектор, Градоначалник, СОДХ	

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 3: <i>Да се привлечат посетителите на регионот да застанат, преноќат и да ги истражуваат пејсажите, манастирите, културата и традициите во општина Демир Хисар</i>			Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 3.7: Поддршка на афирмацијата на музеи, библиотеки и галерии				
Резултати			Индикатори	
1. Приватната библиотека АЛБИ е една од атракциите која ги привлекува посетителите 2. Селските етно музеи се туристичка атракција која ги привлекува посетителите 3. Посетителите носат со себе уметнички дела од галериите во општината			1. Број на посетители. Број на реализирани проекти. 2. Број на посетители 3. Број на галерии. Број на посетители. Остварен приход	
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Проект АЛБИ	Поддршка и промоција на библиотеката АЛБИ во с. Бабино. АЛБИ, библиотеката во ДК "Илинден" и општината работат на заеднички проекти. Да се искористат посетите на библиотеката АЛБИ за да се охрабрат посетителите да преноќат во општината.	Тековно	Според проектите	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, АЛБИ
2. Проект "Етно музеи"	Поддршка на формирањето на мали етно музеи во секое од селата кои се носители на туризмот	2011	Според проектите	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ, приватна иницијатива, Градоначалник, СОДХ
3. Поддршка за отворање на галерии	Да им се даде поддршка на оние кои сакаат да отворат уметнички галерии	2011	Според проектите	ОЛЕР, приватна иницијатива, Градоначалник, Совет

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 4: <i>Да се привлечат домашните и странските посетители преку понуда на низа квалитетни брендови и локални атракции придружени со екстензивни и различни програми на настани и активности</i>		Временски период 2008-2011		
Конкретна цел 4.1: Претворање на целото село Бабино во туристичка дестинација преку развој на руралниот и алтернативниот туризам				
Резултати		Индикатори		
1. Селото Бабино е на мапата на туристички атракции препознато по Проектот “Бабин скут”		<ol style="list-style-type: none"> 1. Изработен проект 2. Подготвена апликација 3. Идентификувани финансиски ресурси 4. Обезбедени финансиски ресурси 5. Потпишани договори за реализација 6. Изградбата на објектите е започната 7. Завршена изградба на објектите 8. Објектите генерираат приход 		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен
1. Проект “ Бабин скут”	<ul style="list-style-type: none"> • Регистрирање на 5 семејни бизниси • Адаптирање на 10 куќи за сместувачки капацитети • Изградба на 12 бунгалови • Изградба на штала со 10 коњи • Изградба на мало езеро за тов на риба и риболов • Адаптација на постоечкиот ресторан и рибник (120 гости) • Изградба на трим патека од 7,5 км • Изградба на спортски терени • Адаптација на приодот кон пештерата и кон манастирот • Адаптација на библиотеката АЛБИ • Изработка на маркетинг план • Изработка на промотивен материјал 	2011	850 000	Приватна иницијатива, Градоначалник, СОДХ, НВО, жителите на Бабино

Акционен план за развој на туризмот во општина Демир Хисар 2008-2011

СЦ 4: <i>Да се привлечат домашните и странските посетители преку понуда на низа квалитетни брендови и локални атракции придружени со екстензивни и различни програми на настани и активности</i>				Временски период 2008-2011	
Конкретна цел 4.2: Создавање на локални брендови					
Резултати			Индикатори		
1. Населението е свесно за сопствениот економски бенефит од брендирањето. 2. Општината е препознатлива по своите локални брендови			1. Број на приватни иницијативи 2. Број на локални брендови. Остварен приход. Број на посетители		
Програма/Проект	Клучни задачи	Временска рамка	Буџет (Евра)	Одговорен	
1. Едукација на населението за економскиот бенефит од брендирањето	Организирање на трибини и работилници со локалното население за економскиот бенефит од брендирањето	2009	2000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ	
2. Проект "Демирхисарски бренд"	Програма за идентификување и создавање на локални брендови	2010	20 000	ОЛЕР, ЦТУ/ТБ	

ПРОЕКТНА КАРТА
(ИНФОРМАЦИИ ЗА ПРЕДЛОГ ПРОЕКТОТ)

1. Идентификација на Општината која го предлага проектот

Име на Општината				
Адреса:				
Градоначалник				
Телефон/Факс:				
Краток профил на општината -(географски, демографски, социјални и стопански показатели)	Местоположба: _____ Површина: _____ км ² Број на жители(последен попис): _____ Број на населени места: _____ Главна стопанска гранка: _____ Друго: _____			
Одговорно тело / сектор / одделение за подготовка, спроведување и мониторинг на проектот				
Контакт лице одговорно за реализација на предлог проектот:				
Телефон/Факс:				
Електронска адреса- е-маил:				
Партнер Општина1 (опција)				
Партнер Општина2 (опција)				
Датум на изработка на проектната карта	месец: _____		година: _____	
Датум на ажурирање на проектната карта (минимум еднаш годишно)	1. _____	2. _____	3. _____	4. _____

2. Основни технички податоци за предложениот проект

Име на проектот				
Сектор/Вид на проектот				
Опис на содржината на проектот	<i>Индикативно:</i> -Опис на тековната состојба -Локација на проектот -Предлог техничко решение			
Можни проектни алтернативи во решавање на проблемот				

Проценка на бројот на корисници на проектот-жители и/или институции на јавни услуги	
Фаза на подготовка-список на постоечки технички документи/студии/прилози	

3. Цели-оправданост на проектот

-Идентификација на проблемите кои треба да се решат со предлог-проектот:

-Како предлог-проектот ќе ја подобри сегашната состојба/квалитетот на живеење на корисниците:

4. Корисници и клучни засегнати страни на проектот

-Идентификација на корисниците на придобивките од проектот и влијанието врз нив од социо-економски аспект(намалување на сиромаштијата, позитивно влијание врз степенот на вработување, етничка еднаквост, родова еднаквост, човекови права и друго што е применливо:

-Идентификација на основните/клучните засегнати страни (групи /институции /организации / здруженија) кои на позитивен или негативен начин се тангирани со спроведување на проектот:

- Доприносот на овие засегнати страни во реализација на проектот:

5. Приоритет на проектот за заедницата

Со оглед на важноста на предложениот проект истиот е содржан во _____ план

Со одлука на Општинскиот Совет на ден _____ проектот е потврден како приоритетен за локалната заедница

*Копија од Одлуката по барање

6. Предвидена организациона структура/шема на телото задолжено за спроведување и мониторинг на проектот

-Како дополна на организационата шема да се наведе досегашно искуство на предложениот кадар во спроведување, управување и мониторинг на слични проекти

7. Употреба и одржување на проектот

Кое тело ќе раководи со употреба и одржување на проектот:

Дали предложеното тело било вклучено во подготовка на проектот:

- Да
 Не

Ако Да кратко опиши на кој начин / Препорачливо е тоа тело да биде вклучено во подготовка

Дали предложеното тело има искуство во работа и одржување на предложенит тип на проект:

- Да
 Не

8. Предвидено времетраење за реализација на проектот

Проценето вкупно време за реализација на проектот во месеци _____

* Прилог - Табела на индикативни активности (динамички план-Гантограм)

9. Статус на градежна дозвола

-Во зависност од статусот на проектната документација да се наведе што е сторено во согласност со барањата на важечкиот Законот за градење

10. Статус на експропријација/сопственост на земјиштето:

Во колку земјиштето е државно каков е статусот за законското регулирање на истото и какви активности се преземени:	
Статус на потребни активности во врска со експропријација (привремена или трајна) на приватно земјиште:	
Проценет период за решавање на имотно-правните работи поврзани со експропријацијата (види динамички план)	

11. Оцена на влијание на проектот врз животната средина:

Опис и квантификација на влијанието на проектот врз животната средина (позитивни/негативни) врз клучните еколошки области:

- Загадување на воздух, вода, почва
- Бука, миризба
- Флора и фауна
- Културно и историско наследство
- Геолошки пореметувања

Одобрение од надлежното Министерство согласно со важечкиот Законот за животната средина

- Не е започната постапката
 Во постапка
 Добиено одобрение

12. Поврзаност(зависност) на проектот со други проекти:

Предложениот проект е :

- Независен од други проекти
 Поврзан и зависен од други проекти(краток опис):

13. Статус на изграденост на на проектот:

- Новogradба
 Дogradба/надградба
 Реконструкција/адаптација

*14. Проектна Матрица на логична рамка (види Прилог)

15. Проценета вкупна вредност на проектот:

_____ МКД _____ EUR

** На основ на Табелата на индикативни активности(Гантограм) да се изработи Финансиска анализа на трошоци во Excel формат- проценка на капиталната вредноста на проектот (приближен предмер и пресметка), оперативни трошоци (работа и одржување на проектот) и приходи од експлоатација за предвиден период на експлоатација и истите да се приложат*

16. План за финасирање на проектот :

Можни извори на финансирање	Вкупно (ден/евра)	Дистрибуирано по години		
		_____год. (ден/евра)	_____год. (ден/евра)	_____год. (ден/евра)
Општински буџет				
Буџет на Јавно претпријатие				
Дотации од Државен буџет, буџет на Фондовите на РМ и Агенција за р.р. развој				
Локален самопридонес				
Заем на општината во согласност со Законот за финасирање на ЕЛС				
Донации/ грантови/ фондови (странски/ домашни)				
Други извори				
Вкупно:				

17. Програма за информирање и запознавање на заедницата со проектот

-Во кратки црти дали се планира и како се планира да се спроведе

18. Ризици/ фактори за пост-изведбена одржливост на проектот**1. Технички**

- Адекватност на техничкото решение во однос на функционирање и одржување:
- Постоење на одговорно тело за превентивно и оперативно одржување:
- Адекватна техничка обученост на кадарот и опременост со алат и опрема:
- Редовно снабдување на системот со електрична енергија:
- Друго:

2. Институционални

- Организаторски и менаџерски капацитети на ЈП задолжено за работа и одржување:
- Постоење на адекватен начин на надворешна контрола на квалитетот на услугите:
- Континуална обука на вработените во :
- Опција на партнерство со приватниот сектор:
- Организационо реструктурирање на ЈП како опција:
- Подобрување на транспарентноста во работењето:

3. Финансови

- Адекватни тарифи за јавната услуга:
- Организиран и ефикасен начин на наплата на јавната услуга:
- Однос на трошоци за работа и одржување према наплата:
- Ефикасна внатрешна ревизија и контрола за наменско користење на средствата:

4. Социални

- Очекуван степен на задоволство на заедницата, мотивација и желба за плаќање на услугата:
- Очекуван степен на влијание на сиромаштијата врз процентот на наплатата:

5. Други:**18. Дали и како проектот логично кореспондира на главните цели на одреден извор на финансирање(Програма/Грант/Фонд)?**

-Ова е како опција за внатрешна проверка во случај кога се знае изворот на финансирање и критериумите и целите на истиот